

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2023

Polish

Ordinary Level

Monday 19 June Morning 9:30 – 12:00

180 marks

Examination Number

--	--	--	--	--	--

Day and Month of Birth

--	--	--	--

For example, 3rd February
is entered as 0302

Centre Stamp

Centre Stamp

For Examiner Only		
Q.1		
Q.2		
Q.3		
Q.4	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.5	(a)	
	(b)	
	(c)	
Total		

For Examiner Only	
Paper 1	
Paper 2	
Total	
Grade	

The 2023 examination papers were adjusted to compensate for disruptions to learning due to COVID-19. This examination paper does not necessarily reflect the same structure and format as the examination papers of past or subsequent years.

Do not write on this page

Instructions

There are **two** sections in this paper.

Section A – Reading Comprehension

120 marks

Read the **three** texts and answer all questions.

Section B – Written Production

60 marks

Answer **TWO** questions: Question 4 (a) or (b) or (c) **AND** Question 5 (a) or (b) or (c)

This examination carries 180 marks in total.

Write your answers in blue or black pen.

Write your answers in the spaces provided in this booklet. There is space for extra work at the end of the booklet. Label any such extra work clearly with the question number and part.

Odpowiedz na wszystkie pytania.

Zadanie 1: Tekst 1

1. Krzysiek nosił spodnie kończące się na wysokości kostek i kalosze, w których przychodził do szkoły nawet zimą. Polubiłam go. Lubiłam też jego mamę. W jej oczach zawsze zatrzymywało się słońce, nawet w pochmurne dni. Krzysiek często brał ołówek i rysował jej twarz. Kiedy zarobił na swój pierwszy aparat fotograficzny, zaczął robić jej zdjęcia. Klasa śmiała się z jego modelki do czasu, kiedy wygrał rower wyścigowy w ogólnopolskim konkursie fotograficznym. Wtedy zamienił rower na lepszy aparat i dalej robił zdjęcia swojej mamie.
2. Na długo przed maturą zastanawiałam się, czy mogłabym zakochać się w Krzyśku. Mogłabym. Miał piękne oczy i włosy, które sprawiały wrażenie nietadu. Wiedziałam, że celowo robił sobie taką fryzurę, bo lubił wyglądać inaczej niż pozostali chłopcy w naszej klasie. Ładnie pachniał. Nie chodzi mi o sztuczne zapachy ciężkich perfum. On pachniał czystością. Miał lśniące paznokcie i gładką buzię. Pryszcze go omijały. Moje koleżanki z klasy zauważyły wszystkie jego zalety dużo później, gdy już był znanym rysownikiem i fotografem. Jednak przez pierwsze lata szkoły średniej chichotały z jego zbyt krótkich spodni.
3. Mogłabym się zakochać w Krzyśku, ale tego nie robiłam. Pozostaliśmy przyjaciółmi. W klasie maturalnej razem chodziliśmy do szkoły i razem z niej wracaliśmy. Wydłużaliśmy drogę powrotną, zatrzymując się w naszej ulubionej kawiarni w centrum. Siadaliśmy zawsze przy stoliku pod oknem, by móc patrzeć na śliczne, warszawskie kamieniczki Starego Rynku. Klimat tej kawiarenki był niezwykły. Na stolikach zawsze stały wazoniki ze świeżymi kwiatami. Najczęściej były to róże lub tulipany, a w maju konwalie, moje ulubione kwiaty.

pl.depositphotos.com

pelnytalerz.com

4. Kelnerka szybko pojawiała się przy nas z kartą pełną smakołyków. Zamawialiśmy zawsze to samo, czyli herbatę z cytryną i duże pączki z marmoladą truskawkową. Były one polane lukrem, słodkie, miękkie, pyszne. Brałam pączka do ręki, ostrożnie go nadgryzałam, aby lukier nie przykleił się do moich policzków. W tym czasie mój przyjaciel wyjmował z plecaka blok i zaczynał mnie rysować.

5. Kilka lat po maturze wybrałam się do galerii sztuki. Wystawiano w niej rysunki Krzyśka, przywiezione z Francji, dokąd przeprowadził się od razu po egzaminie dojrzałości.

W galerii zobaczyłam obraz, który mnie zaskoczył. Rozpoznałam na nim siebie. „Dziewczyna z pączkiem” – przeczytałam tytuł. Pączka jednak na nim nie było. Mimo to narysowana dziewczyna trzymała rękę tak, jakby go miała.

6. Wyszłam z galerii w momencie, gdy zauważyłam nadchodzącą grupę. W tym dyskutującym tłumie od razu dostrzegłam Krzyśka. Z jakimś bolesnym żalem przyśpieszyłam kroku, po raz kolejny uciekając przed miłością. A może tylko przed jej wyobrażeniem? Na ulicy, zaskoczona, zobaczyłam Krzyśka. Szedł w moją stronę. W dłoni trzymał bukiet konwalii...

abcogrodnika.pl

[Zaadaptowane z powieści Barbary Kosmowskiej]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(d)**.

- (a)** Czego dowiadujemy się o mamie Krzyśka? Podaj **2** informacje.

(akapit 1)

- (b)** Czego dowiadujemy się o Krzyśku?

(akapity: 1, 2)

- (i)** Podaj **3** szczegóły dotyczące jego wyglądu zewnętrznego.

- (ii)** Czym interesował się Krzysiek? Podaj **2** informacje.

- (c) Wskaż poprawną odpowiedź w pytaniach (i) oraz (ii), zaznaczając ☒ w okienku przy wybranej odpowiedzi. (akapit 3)

(i) Jaka była relacja między Krzyskiem a dziewczyną z tekstu?

- A. Byli rodzeństwem. ☐
- B. Byli znajomymi. ☐
- C. Łączyła ich miłość. ☐
- D. Łączyła ich przyjaźń. ☐

(ii) Gdzie miały miejsce przedstawione wydarzenia?

- A. W Wałbrzychu ☐
- B. W Warszawie ☐
- C. We Włocławku ☐
- D. We Wrocławiu ☐

- (d) Podaj 2 informacje na temat kawiarenki, o której mowa w akapicie 3.

Answer questions (e) – (g) in English.

- (e) Give **three** details about the doughnuts described in paragraph 4.

- (f) Indicate whether the following statements are **true** or **false**. Put a tick (✓) in the appropriate boxes. (paragraphs: 4, 5)

	True	False
(i) There was a waiter serving in the café.		✓
(ii) Krzysiek was taking photos while in the café with the girl.		
(iii) There was no doughnut in the picture "The Girl with a Doughnut".		

- (g) Put the sentences below in the order in which they appear in the text. Number them one to five according to the example. (paragraphs: 5, 6)

- (i) The girl met Krzysiek on the street.
- (ii) The girl was surprised on seeing one of Krzysiek's pictures.
- (iii) **The girl visited the art gallery.**
- (iv) The girl read the title of the picture.
- (v) The girl left the gallery.

1

Zadanie 2: Tekst 2

Niezwykłe muzea w Polsce

1.

W Polsce istnieje prawie tysiąc muzeów, które w 2022 roku odwiedziło ponad 25 milionów osób. Obok znanych muzeów, na przykład: sztuki, historycznych, przyrodniczych, znaleźć można też muzea nietypowe, które zadziwiają swą pomysłowością. Znajdują się one zarówno w dużych, jak i w małych miejscowościach. Każde oferuje przygodę inną od pozostałych, a temat wystaw jest bardzo różnorodny i nie zawsze poważny. Oto kilka propozycji, które warto wziąć pod uwagę, planując wycieczkę do Polski.

2.

Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy jest jedynym tego rodzaju miejscem w Polsce. Nawiązuje ono do tradycji przemysłu chemicznego miasta. Dowiemy się w nim, jak nasi przodkowie dbali (lub nie) o higienę, skąd wzięło się mydło, czy jak reklamowano kosmetyki sto lat temu. Dodatkową atrakcją jest możliwość wykonania mydła w oryginalnej formie, w wybranym kolorze, z indywidualnie dobranymi dodatkami, na przykład solą czy zapachami.

visiton.pl

3.

Guzik – ważny, choć często niezauważalny element naszej codzienności – stał się przedmiotem muzealnym. Muzeum Guzików w Łowiczu prezentuje wspaniałą kolekcję liczącą cztery tysiące eksponatów*. Są one wykonane z różnych materiałów. Niektóre z nich są bogato zdobione, a inne proste. Każdy kryje w sobie różne ciekawostki, na przykład: o modzie, historii lub o swoim właścicielu. Wśród okazów są guziki: Jana Pawła II, Lecha Wałęsy czy Stanisława Lema.

4.

homelyplace.pl

Dla łakomczuchów obowiązkowym miejscem do zwiedzenia powinno być Rogalowe Muzeum Poznania, które znajduje się na Starym Rynku. Poznamy w nim historię i metody wyrobu tradycyjnego rogała świętomarcińskiego. Odbývają się tam też warsztaty, w czasie których piecze się rogale z nadzieniem z białego maku.

Podobnie jak w Poznaniu, w Żywym Muzeum Piernika w Toruniu też są pokazy wypieków, tyle że pierników. Ochotnicy mogą spróbować swoich sił w pieczeniu.

*eksponat – przedmiot wystawiony do oglądania w muzeum lub na wystawie

5.

A teraz propozycja dla miłośników mocnych wrażeń. Te, aż w nadmiarze, zapewnia Muzeum Horroru w Wojnowicach. Jest tam jedenaście sal tematycznych. Można zobaczyć między innymi: salon Drakuli, pokój szalonego doktora czy salę przedstawiającą stary cmentarz. Jest więc czego się bać, ale można też wiele się dowiedzieć.

urloplandia.pl

6.

Współczesne muzea nie przypominają już tych sprzed lat, kiedy to różne przedmioty, na przykład: monety, miecze, naczynia, umieszczano za szkłem i nie wolno ich było dotykać. Dzisiejsze muzea są nowoczesne i zapraszają do aktywnego zwiedzania. Wykorzystuje się w nich najnowsze technologie, między innymi: multimedialne eksponaty, modele 3D, interaktywne gry i wystawy.

Wizyta w muzeum może być ciekawym przeżyciem. Wystarczy wybrać to, co nas interesuje, by dobrze się bawić, dowiedzieć się czegoś, zachwycić się czy popłakać ze śmiechu. Zapraszamy do polskich muzeów. 😊

[Zaadaptowane z: www.podroze.gazeta.pl]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(d)**.

(a) Dopasuj **śródtytuły** z ramki do odpowiednich części **tekstu 2** oznaczonych cyframi **2 – 6**.

Muzea typowe i nietypowe	„Słodkie” muzea
Niezwykła kolekcja	Muzea inne niż kiedyś
Czystość dawniej i dziś	Nie dla osób ze słabymi nerwami

Przykład: 1. Muzea typowe i nietypowe
2.
3.
4.
5.
6.

(b) Ile muzeów jest w Polsce? Zaznacz ☒ w okienku przy wybranej odpowiedzi. (część 1)

- A. około 10 ☐
- B. około 100 ☐
- C. około 1000 ☐
- D. około 10 000 ☐

(c) Odpowiedz na pytania dotyczące Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy. (część 2)

(i) Czego można się w nim dowiedzieć?	1. 2.
(ii) Jaka atrakcja czeka na zwiedzających?	1.

(d) Które muzeum będzie odpowiadać zainteresowaniom: Marty, Tomka i Zosi? Wpisz nazwę muzeum **pod zdjęciami**. (części: 3, 4, 5)

Marta lubi: • modę oraz • utwory Stanisława Lema	Tomek lubi: • Halloween oraz • przerażające filmy	Zosia lubi: • jeść słodczyce oraz • piec i gotować
		

pixaby.com

Answer questions (e) – (g) in English.

- (e) Indicate whether the following statements are **true** or **false**. Put a tick (✓) in the appropriate boxes. (sections: 3, 4)

	True	False
(i) Visitors can see buttons belonging to famous Polish people in the Museum of Buttons in Łowicz.		
(ii) There are only fancy buttons in the Museum of Buttons in Łowicz.		
(iii) Polish croissants are stuffed with black poppy seeds.		
(iv) Poznań and Toruń are famous for their gingerbreads.		

- (f) What rooms can tourists visit in the Horror Museum in Wojnowice? Give **two** examples. (section 5)

- (g) What is the difference between today's museums and those of the past? Give **two** details. (section 6)

Zadanie 3: Tekst 3

Co nowego na Piastowskiej?

1. *Mikołaj Łoziński – pisarz, fotograf. Na co dzień mieszka w Warszawie. Maj 2022 roku spędził w Krakowie, w mieszkaniu Wisławy Szymborskiej, nieżyjącej już poetki, laureatki Literackiej Nagrody Nobla z 1996 roku.*

2. Kraków, 31 maja 2022 r.

Szanowna Pani Wisławo,

za Pani życia na pewno nie ośmieliłbym się do Pani napisać. Nawet teraz czuję się trochę niezręcznie. Pierwszego maja tego roku, dzięki Fundacji Wisławy Szymborskiej, znalazłem się w Pani krakowskim mieszkaniu na ulicy Piastowskiej. Pracowałem w nim nad moją nową książką. Kiedy na początku maja jechałem do Krakowa, dużo myślałem, jak to będzie żyć przez miesiąc w domu mojej ulubionej poetki... Dzisiaj wyjeżdżam stąd zadowolony. Postanowiłem napisać ten list, żeby podziękować i przy okazji dać znać, co nowego na Piastowskiej.

3. To skromne mieszkanie w bloku na pierwszym piętrze ma wciąż dobrą energię. Poczułem ją, jak tylko do niego wszedłem. Pani podobno też od razu poczuła tę energię i szybko zdecydowała się na kupno. Michał Rusinek powiedział mi, że – kiedy przyszła Pani obejrzeć to mieszkanie – poprzednia właścicielka zakomunikowała: „Właśnie czytam wiersze Szymborskiej”.

4. Sąsiedzi świetnie pamiętają byłą lokatorkę. Niektórzy mówią wprost, że im brakuje miłej poetki. Inni z ciekawością patrzą, kto teraz wychodzi na balkon na pierwszym piętrze. A co u nich nowego? Córka najbliższych sąsiadów (drzwi po prawej stronie przy windzie) urodziła dziecko. Opowiadała mi, że jej rodzice często wspominają, jak zapraszała ich Pani do siebie, a przy wyjściu żartobliwie pytała, czy zamówić im taksówkę. Natomiast sąsiadka z drugiego piętra została babcią. Często ją widywałem, jak bawiła się przed blokiem ze swoim trzyletnim już wnukiem, który biegał za nią z patykiem w rękę i krzyczał: „Policja, stać!”.

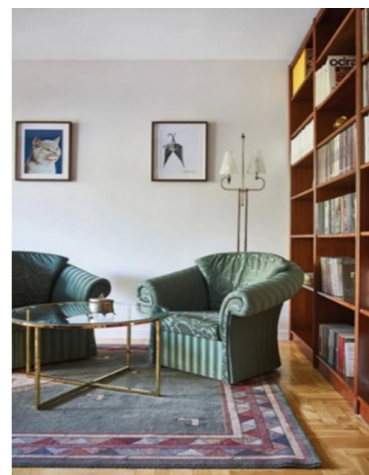

wysokieobcasy.pl

5. Kiedy mieszkałem na Piastowskiej, codziennie spacerowałem dobrze Pani znanymi ulicami. Chodziłem na targ i do kina Mikro. Odkryłem też świetny basen w miasteczku studenckim, do którego idzie się tylko dziesięć minut. Obejrzałem dokładnie zdjęcia Pani mieszkania sprzed dziesięciu lat, żeby opisać, co się zmieniło w dwóch niewielkich sypialniach, salonie, kuchni i łazience. Po remoncie znikły szafy z szufladami do samego sufitu. W sypialniach są nowe meble – proste, drewniane, praktyczne.

Kuchenkę gazową zastąpiono elektryczną. W łazience jest deszczownica, czyli nowoczesny prysznic. Na ścianach, jak dawniej, wiszą kolaże*. Mój ulubiony to ten, na którym wiatr podwiewa sukienkę Marilyn Monroe i odśłania doklejone przez Panią zdjęcie umięśnionych męskich nóg.

6. Tylko salon wygląda tak jak dawniej. Wciąż są tam ciemne półki z książkami, dwa zielone, staromodne fotele i drewniany stół z ośmioma krzesłami. Pani podobno rzadko korzystała z salonu, tylko wtedy, kiedy przychodzili goście. Wołała Pani skromną sypialnię, w której koło łóżka stał telewizor, przy oknie biurko, a na nim popielniczka.

weranda.pl

7. Czas spędzony w mieszkaniu na Piastowskiej na zawsze pozostanie w mojej pamięci. Był niezwykle, twórczy, wyjątkowy. Pragnę Pani za to doświadczenie szczerze podziękować.

Z wyrazami szacunku
Mikołaj Łoziński

[Zaadaptowane z: „Polityka”, 2022]

*kolaż – kompozycja plastyczna powstała przez naklejenie różnych materiałów, na przykład wycinków z gazet

Odpowiedz **po polsku** na pytanie **(a)**.

- (a)** Uzupełnij poniższą tabelkę na podstawie **tekstu 3**.

(i)	Adresat listu	
(ii)	Nadawca listu	
(iii)	Miejscowość	
(iv)	Data	

Answer questions **(b) – (f) in English.**

(b) Who is Mikołaj Łoziński? There are two correct answers. Mark them ☒ **both** in the boxes below. (section 1)

A. Interior designer	☐
B. Writer	☐
C. Nobel Prize Winner	☐
D. Photo model	☐
E. Photographer	☐

(c) Mikołaj Łoziński describes Szymborska's apartment. Give **three** details about this apartment. (section 3)

(d) What news has Mikołaj Łoziński about Szymborska's neighbours? Give **three** details. (section 4)

(e) (i) Name **two** places in Kraków that Mikołaj Łoziński visited while living in Szymborska's apartment. (section 5)

(ii) What has changed in the apartment since Szymborska lived there? Give **two** details.

(section 5)

(f) Name **two** pieces of furniture from Szymborska's living room.

(section 6)

(g) Uzupełnij **po polsku** zdania (ii) – (v), zgodnie z przykładem (i). Wybierz brakujące wyrazy z tabeli, użyj właściwej formy gramatycznej. Uwaga, jeden wyraz pozostanie niewykorzystany.

sypialnia	podziękować	maj
przyjechać	kuchnia	sąsiad

(i) Mikołaj Łoziński **przyjechał** do Krakowa.

(ii) Mikołaj Łoziński przebywał w mieszkaniu Wisławy Szymborskiej w_____.

(iii) Wisława Szymborska dobrze żyła ze swoimi _____.

(iv) W mieszkaniu Wisławy Szymborskiej były dwie _____.

(v) Mikołaj Łoziński _____ Wisławie Szymborskiej za pobyt w jej mieszkaniu.

Zadanie 4

Wykonaj **po polsku** zadanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**.

- (a)** Wyobraź sobie, że jesteś dziewczyną z tekstu pierwszego. Masz na imię Zosia. Uzupełnij dialog. Użyj około **100** słów.

Krzysiek: Cześć Zosiu. Proszę, te konwalie są dla ciebie.

Zosia:

Krzysiek: Oczywiście, że pamiętałem. 😊 Co u ciebie? Tak dawno się nie widzieliśmy...

Zosia:

Krzysiek: To świetnie! Wiedziałem, że zostaniesz pielęgniarką. Zawsze o tym marzyłaś. Jak się mają twoi rodzice?

Zosia:

Krzysiek: Moja mama wyjechała razem ze mną do Francji. Masz jeszcze kontakt z kimś z klasy?

Zosia:

Krzysiek: Może pójdziemy na kawę? 😊

Zosia:

LUB

(b) Zwiedziłeś muzeum, którego oferta znajduje się poniżej. Napisz o tej wizycie na swoim **blogu**. Użyj około **100** słów.

Uwzględnij:

- Jakie muzeum zwiedziłeś?
- W którym dniu i miesiącu tam byłeś? Z kim?
- Gdzie kupiłeś bilet wstępu? Ile kosztował?
- Co najbardziej ci się podobało? Wyjaśnij.
- Komu poleciłbyś to muzeum? Dlaczego?

Muzeum Chleba w Radzionkowie zaprasza!

Poznaj:

- ✚ historię chleba
- ✚ maszyny i narzędzia pracy piekarzy dawniej i dziś
- ✚ tradycyjne przepisy na chleb

Weź udział w warsztatach pieczenia chleba.

*Muzeum otwarte od poniedziałku do piątku
przez cały rok (z wyjątkiem lutego)
w godzinach od 8.00 do 16.00.*

Bilety do kupienia on-line lub w kasie muzealnej:

- 35 złotych bilet normalny
- 20 złotych bilet ulgowy (poniżej 18. roku życia)

[illegible]

LUB

(c) Opisz zamieszczone obok zdjęcie.

Użyj około **100** słów.

Napisz:

- Kogo przedstawia?
- Jak wyglądają te postacie?
- Co robią?
- Gdzie się znajdują?
- Czy podoba ci się to zdjęcie? Uzasadnij.

telekarma.pl

[illegible]

Zadanie 5

Wykonaj **po polsku** zadanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**.

(a) Zapisaleś się do klubu fitness. Napisz **e-mail** do kolegi. Użyj około **100** słów.
Napisz:

- Dlaczego zapisałeś się do tego klubu?
- Na jakie zajęcia chodzisz? Uzasadnij swój wybór.
- Jak często masz treningi? Ile trwają?
- Jak się czujesz po treningach?
- Kogo poznałeś w klubie fitness?

LUB

(b) Na podstawie poniższych zdjęć opowiedz, jak Marek spędził dzień. Użyj około **100** słów.

1.

kalbi.pl

2.

prostepesto.pl

3.

portalswiatowy.pl

4.

e-sochaczew.pl

5.

depositphotos.com

6.

weranda.pl

[illegible]

LUB

(c) Chcesz zaprosić do Irlandii swoją kuzynkę Kasię. Napisz do niej **list**. Użyj około **100** słów. Uwzględnij następujące kwestie:

- Zaproponuj Kasi, by spędziła wakacje u ciebie.
- Napisz, w jakiej części Irlandii mieszkasz i na kiedy ją zapraszasz.
- Wyjaśnij, jak można do ciebie dojechać (samolotem, autobusem).
- Napisz, jak planujesz spędzić z nią czas.
- Poproś o odpowiedź na twój list.

This is space for extra work. Label any such extra work clearly with the question number and part.

[illegible]

Do not write on this page

Copyright notice

This examination paper may contain text or images for which the State Examinations Commission is not the copyright owner, and which may have been adapted, for the purpose of assessment, without the authors' prior consent. This examination paper has been prepared in accordance with Section 53(5) of the *Copyright and Related Rights Act, 2000*. Any subsequent use for a purpose other than the intended purpose is not authorised. The Commission does not accept liability for any infringement of third-party rights arising from unauthorised distribution or use of this examination paper.

Leaving Certificate – Ordinary Level

Polish

Monday 19 June

Morning 9:30 – 12:00